زانایەکی بێ ناسنامەی شیعر … سەردار جاف

زۆرن ئەو خودان قەڵەمانەی بێ ناسنامەی شەونخونیان ماڵئاوایی لە ئێمە و دونیای ئەدەب و شیعر دەکەن و ئیدی ونبوونی ناو و شیعرەکانیان لە تەك خۆیاندا لە گۆڕە تاریکەکاندا توند دەکرێ , حەیف کەوتووینەتە زەمەنێکەوە کەم کەس تەپ و تۆزی ئەو بەرهەمانە دەتەکێنن و لە کونە تاریکستانەکان قورتاری دەکەن، شەهید زانا مەحموود یەکێکە لەو خودان قەڵەمانەی بی ناسنامەی نێکستەکانی هەر ونبووە و وەك چۆن گڵی هەولێر جەستەی ئەو مرۆڤە خەباتکارەی شاردۆتەوە ، خۆڵی دەست و پەنجەی ئێمەیش بەرهەمەکانی زیندە بەچاپێکردووە، شاعیری ڕەوان شاد بە ساکار زەندی ناسراو بووە و ساڵی 1968 لە شاری هەولێری قەڵا و منارە چاوە ڕەنگینەکانی بە خاك و نیشتیمانی دایکیدا هەڵدێنێ و ژیانێکی پڕ ئازار و دەردەسەری و بن دەستی دەگوزەرێنێ, هەر لە پیَناوی ڕەوینەوەی تەمی داگیرکەران لە 17 / 7 / 1991 بە گژ دامودەزگا داپڵۆسێنەر و داگیرکەرەکەی بەعس دەچێتەوە و لە هەولێری پایتەخت و بۆ هەولێرییەکان گیانی بەخت دەکات، لێ کۆمەڵێ دەقی شیعری جوان جوانی بۆ جێ هێشتووین شایستەن جرای ئەم رووناکیەی وڵات پەی بە دەقەکانی کاکە زانا ڕەوانشادەکان ببا کە مۆمی تەمەنی گەنجیان بۆ ئێمە بەخت کرد و پێکی جوانەمەرگیان لە ئاودامانی خۆیان هەڵکێشا..
ئەمەیش دوو دەق لە شیعرەکانی شەهید زانا مەحموود (ساکار زەندی)

مێژوو

چەندە سەیرە
مێژوو منی لە بیر ماوە
منێك تا ئێستا نازانم
مێژوو کەنگێ ……بۆیە ژانم…..

ئەڵێن : مێژوو
بە ئێسکی نێو … کێسپی گێکێی ژێر
مناڵێکی سەرما بردوو
لە دایك بوو ….
کەچی مێژوو ….
خۆی شەو و ڕۆژ

هاوار ئەكات … لاشەم لە ژێر
زێرابێكا …. هاتە دنيا
ناوەكانم لەو ساتەدا لە دايك بوون
كە مەردووم فێرى درۆ بوون

تەنيام

وەك شەقامى … چۆڵ و تاريك ,
ناخم لە گەڵ شنەى بادا.. بەلادا دێ,
پەنجەرەكان.. هەموو يەك يەك.. دادەخرێن و
دەنگى چرگەى .. سەعاتێ دێ ,
ئەستێرەكان لە خۆش خەودا ڕادەپەڕن ،
بە نێو دەرياى تاريكى دا نغرۆ دەبن ..
سێبەرى درەخت و مرۆڤ …
پريشك دەهاوێن …
درەختەكان.. دەتوێنەوە.. دەبنە مرۆڤ …
بەد مەستەكان .. دەڕوێنەوە .. لە جێى دارە ،
بێ گەڵاكان , هێدى هێدى ..
سەگوەڕێك چەشنى باڵندەى كفت و ترساو ..
لقى درەختە سەوزەكان .. بێزار دەكا ..
پەنجەرەێى .. دەكرێتەوە ..
مۆمێكى تر دادەگيرسێ ..
ئەوە شەوى تەنياييمە ..
تا بەيانى .. دەكرێتەوە ,
ئەويش خۆمم .. بە حاڵ .. لە بەر ڕەشەبادا
خۆم ڕادەگرم

بە هيواين كاكە زاناكانى نيشتيمان ناو بە ناو ياد بكرێنەوە و زيندوو و لە بەر چاو و ديد بن , دوزينەوەى ئەوان ون نەكردنى خۆمانە ….

سەردار جاف
ئەڵمانيا

ڕۆژ … ئـاوا نـابـێت نـاچەمێت ….
زانا سامان

من هیچ ناڵێم
ناچمەوە سەر مێژووی غەدر
کوردبوونی خۆمم خۆشئەوێ و
لایەکی دڵم پڕژانە،

من هیچ ناڵێم
خوشکەکانمان لە ڕۆژئاوا
عاشقی خاکەکەیانن
براکانمان لە ڕۆژئاوا
مەعشوقەکەیان وڵاتە،

من هیچ ناڵێم
دەستی ناپاک لەهەرکوێ بێت
دوژمنی گەل لە هەر جێ بێت
شیعری منیش
وا لەوێیە،

من هیچ ناڵێم
ڕەنگە خودا کوێچکەی کەڕ بێت
چۆن هاواری
مناڵ و دایک نابیستێ،

من هیچ ناڵێم
ئەم ئایەتەم
بۆ نیشتیمان پەخشدەکەم
ئازارێکە لە ڕۆحمایە،

من هیچ ناڵێم
چل و دوو ساڵی تەمەنمە
بەر زوڵمەتی فاشیست کەوتووم،

من هیچ ناڵێم
لە جێی قورعان
شەهیدەکان دەخوێنمەوە و

پڕ بە خۆم
ل□ بەريان دەكەم،

من هيچ ناڵێم
خۆشەويستى كوردستانم و
دڵم نوقمى گريە بووە
بۆ قاميشلۆ و سەرێ كانى
يان هەولێر و
مەهاباد
دياربـەكر
سوژدە ئەبەم.

زانا سامان

قەرەبرووت … شەونم زەندى

پێشكەشە بە دڵە پڕ سۆزەكەى دايكم ،
بەو فرمێسكانەى لە جێى خەندەى جارانى … بە ڕووخسارييەوەن.

لە ئامێژەنى بەفرستانێ لە سپى
بە ڕەشايى شەوستانى كڕ لە كپى
ئەفسوس دايە …
بە ئاوابوونى ڕەنگ
بەرگى خەمت پۆشى
ناخت بوو بە خەمستان و
قەدەر تاڵاوى پێت نۆشى
چ ساتێك بوو
خەندەكانتى كرد بە گريە و
سوپرانۆى دابڕان ؟
خەمهێنى رۆح
بە سەر ترازانى ديمەنەكانەوە
درزێكى گەورەى
خستە ڕۆژە ڕەنگ پەخشەكان
ئەو ساتە

ئاوێتەی گەردەلوولی ڕەشەبای مەرگ و
هەناسەکان بۆ تۆماری ساڵی قاتی
ئەو دنیایەیش لە ناختا
سەرتاپای تەمستان و
ڕەنگەکانیش نغرۆی لێڵایی لە ماتی
ئاخ لەو ساتە دایە گیان ..!
دڵی میهرت پڕ خەمی هەڵچووت
چاوانت تا هەتا هەوری گریەن…
ناخیشت قەرەبرووت

31 / 12 / 1991
هەولێر

فاشیست بوونی کورد چارەسەر نییە، تێکۆشان دژی فاشیزم چارەسەرە … ئاسۆس

میللەتی کورد، یەکێکە لەو میللەتانەی قوربانی دەستی هزری فاشیزمە، لە هەمانکاتدا لە هزری ناسیۆنالیزم نەگەیشتووە و نەیتوانیوە وەک گەلانی تر لە ڕێگەی ناسیۆنالیزم بوونەوە ببنە خاوەن دەوڵەتی خۆی. لە کوردستانی باشوردا ئەمە بووینەتە قوربانی ناسیۆنالیزمەکی کوێرانە، بەجۆرێک نەتەوەیی بوون و ناسیۆنالیست بوون لە عەشیرەتێک و بنەماڵەیەک و پارتێک و گووتارێکی پۆپۆلیستی کورتکراوەتەوە. جگە لەمەش، ناسیۆنالیستی بۆرژوایی هەڵگر و فوتێکەری ئەو گووتارەیە، کە هەمیشە پرسی گەورەی نەتەوەیی و نیشتیمانییەکان دەقۆزێتەوە بۆ خۆی و بەرژەوەندی چینایەتییان. قوربانی یەکەمی هزری فاشیزم و ناسۆنالیستی خێڵەکی چینی خوارەوە و ڕەنجدەرانە.

سەرکەوتنی هەرەگەورەی ڕۆژئاڤا کۆکردنەوەی گشت نەتەوەکان بوو لەژێر چەتری پێکەوەژیانی گەلان و وەلانانی هزری ڕق و قینەی نەتەوەیی و دروستکردنی هێزێکی هاوبەش، کە لە گشت نەتەوەکان

پێکهاتووە و هەر دوو ڕەگەز، ژن و پیاو بەیەکەوە بەرگری لەو ئەزموونەیان دەکەن. یەکێک لەو سەروەرییانەی شەڕڤان و گەلانی ڕۆژئاڤای کوردستان پێیانبڕاوە تێکۆشانە دژی فاشیزم و بەربەرییەتی ئاین. لە هەمان کاتدا، کاڵکردنەوەی هزری ناسیۆنالیزم لەناو گەلانی ناوچەکە و هێنانە پێشەوەی هزرێکی نوێ و پێکەوە ژیانی گەلان و مرۆڤانە. هەر ئەمەش وایکرد جیهان بە دیدێکی جیاوازی لەو ئەزموونە نوێیەی ڕۆژئاوای کوردستان بڕوانێت و هاوسۆزی بێت. لەناو زەنگاوی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست، کە هەمیشە فاشی بوون و شۆڤێنی بوون و ناسیۆنالیزمەکی ڕەق هەڵگەر بەسەر هزری کۆمەڵگە و تاکەکانی ئەو ناوچەیە زاڵ بووە، ئەم ئەزموونەی ڕۆژئاڤا ئومێد بەخش و ئیلهام بەخشە بە تێپەڕاندنی ئەو هزرە و سیستەمی بەڕێوەبردنی دەوڵەتی نەتەوەیی. ئەم ئەزموونە وەک شکۆفەی گوڵێکە لەناو باو و بارانی هزری بەربەرییەت و دژە ئازاردی و یەکسانی نەتەوەیی و چینایەتیی.

زۆرێک لە بەناو ڕۆژنامەنووس و چاودێرانی سیاسی لەژێر کاریگەریی هزری ناسیۆنالیستییە خۆڕەکییەکەیان هوتافی فاشی بوون لێدەدەن. بەجۆرێک ئەگەر دەسهەڵاتیان هەبێت ڕەنگە هەمان ئەزموونی قەزەونی فاشیزم و دووبارە بکەنەوە. "عارف قوربانی" کە وەک نووسەر و چاودێری سیاسی ناسراوە ڕەنگە چارەی فاشی بوون دەخاتە بەردەم کورد و دەڵێت: "دەبێت بیسەلمێنین بەهای خوێنی کورد ئاسان نییە، ئەگەر منداڵێکی کورد کوژرا دەبێت 10 منداڵی تورک بکوژین." هەروەها دەڵێت: "ئەگەر بمانەوێت بمێنینەوە دەبێت بە ماوەیەک ببین بە میللەتێکی فاشی." کاتێک کورد خۆی قوربانی فاشیزمە، بە فاشیزم بوونی ناتوانێ چارەسەری کێشەکانی بکات، بەڵکو هەمیشە گرێیەکی دەرونیی بۆ پەیدا دەبێت کە نەتەوە بچوکەکان بچەوسێنێتەوە و هەمان ئەزموون و شێوەی وڵاتە فاشییەکان دووبارە بکاتەوە. وەک چۆن تورک هەمیشە پەلاماری کوردەکان دەدات و گرێی خۆ بەکەمزانی بەرامبەر ڕۆژئاوا بەکوردەکان بەتاڵ دەکاتەوە، لە هەمان کاتدا گرێی خۆبەگەورە زانیش هەر بەسەر سەرکورددا بەتاڵ دەکاتەوە و کورد وەک نەتەوەیەکی بچوک و بێدەسهەلات دەبینێت و هەوڵی قڕ کردنی دەدات. هەروەها دروست بوونی دەوڵەتی تورکیا لەسەر هزری فاشی و تواندنەوەی نەتەوەکانی تر وای کردووە ئەو نەتەوانەی کەمینەن بەتورکی بکرێن. ئەمەش بە لێساندنەوەی هەموو مافە نەتەوەییەکان. بۆیە دەبینن ئەو وەڵات و نەتەوانەی هزری فاشیزمیان هەیە هەمیشە له دۆخێکی ناسەقامگیری سیاسی و کۆمەڵایەتیدان، ئەمەش بەهۆی ئەو زۆرداریی و تواندنەوەی نەتەوەکانیتر لە پێناو نەتەوەیەکدا.
عارف قوربان دەیڵێ، کورد ئەم ئەزموونە کۆنەی هیتلەر و مۆسۆلینی

و ئەستای ئەردۆغان دووبارە بکاتەوە و پێشنیازی بۆ دەکات! بەڵام، بۆ سەرکەوتن بەسەر فاشیزم پێویست بە یەکگرتن و ڕێکخستنی ئایدۆلۆژی و کۆمەڵایەتی و سەربازری گەلان هەیە بۆ مانەوە و تێکۆشان دژی هزری فاشیزمی قەومی و بەربەریەتی دینیی. ئەمە بەوە ناکرێت گەلی کورد دەستبەرێت بۆ فاشیزم، وەک ئەوەی فاشیزم بوون لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست تاکە ئەلتەرناتیف بێت بۆ چارەسەری کێشە و پرسی کورد. لە کاتێکدا لە ڕۆژئاوای کوردستان پێکەوەژیانی گەلان بەکردارەکیی سەرکەوتنی بەدەست هێناوە.

جەنگان و وەستانەوەی هێزەکانی ڕۆژئاوا بەرامبەر فاشیزم و هێزە ئاینخوازەکان، خەی سەرکەوتنە. ئەم شۆڕش و بەرەنگارییەی ڕۆژئاوا بەهەمان شێوەی شۆڕشی ڤێتنام دژی ئیمپریالیزمی ئەمریکا و وەستانەوەی لینینگراند دژی نازیزم شکۆمەندە و جێگەی شانازییە. هەمیشە هێزە داگیرکەرەکان لەبەردەم ئیرادە و خۆ ڕێکخستن و ئایدۆلۆژیای تەنداو بۆ ئازادیخوازیی و یەکسانی نەتەوەیی و کۆمەڵایەتیی و یەکسانی ڕەگەزیی شکست دەنێت. جێگەی ئاماژەیە لە ڕۆژئاوا ئەزموونێکی نوێی سیستەم و بەڕێوەبردن جێبەجێ دەکرێت، سیستەمی بەڕێوەبردنی کانتۆنات دەتواندرێت وەک ئەلتەرناتیڤی دەوڵەتی نەتەوەیی جێگە بگرێت، بەتایبەت لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست.

ئاسۆس

هەولێر: گردبوونەوەیەک بۆ پشتیوانی لە ڕۆژئاڤا

ڕۆژی سێشەممە گردبوونەوەیەک لە پیش پەرلەمانی هەرێمی کوردستان ئەنجام دەدریەت بۆ پشتیوانیکردن لە ڕۆژاڤا.

سێشەممە 15/10/2019

کاتژمێر 9ی سەرلەبەیانی

- https://dengekan.info/wp-content/uploads/2019/10/xopishandan_hawler.jpg